

Til:

Politiet i Arendal
Postboks 83
4801 Arendal
E-post: post.agder@politiet.no

Formatert: Norsk (nynorsk)**Kopi:**

Arendal kommune
Postboks 780 Stoa
4809 Arendal
E-post: postmottak@arendal.kommune.no

Formatert: Norsk (nynorsk)**Feltkode endret****Formatert:** Norsk (nynorsk)

Veterinær Kristen Bjormyr
Mærtjørveien 8
4815 Saltrød

Fra:

Norsk Huskattforening
<http://norskhuskattforening.net>
Ragnhild Schibbyes vei 36
0968 Oslo
E-post: beikeset@gmail.no

Formatert: Norsk (nynorsk)**Feltkode endret****Formatert:** Norsk (nynorsk)**Formatert:** Norsk (nynorsk)

NOAH - for dyrs rettigheter
<http://www.dyrsrettigheter.no/>

Formatert: Norsk (nynorsk)

Osterhausgate 12
0183 Oslo
E-post: info@dyrsrettigheter.no

Feltkode endret**Formatert:** Norsk (nynorsk)**Formatert:** Norsk (nynorsk)

**ANMELDELSE AV ARENDAL KOMMUNE OG VETERINÆR KRISTEN BJORMYR
FOR ULOVLIG INNFANGING OG AVLIVING AV KATTER I ARENDAL**

Oslo, 20.02.13

Norsk Huskattforening og NOAH - for dyrs rettigheter anmelder herved Arendal kommune, Sam Eydes plass 2, 4836 Arendal og veterinær Kristen Bjormyr, Mærtjørveien 8, 4815 Saltrød, for ulovlig innfangning og avliving av katter i Arendal.

Bakgrunn

NRK Sørlandet skriver den 12.02.2013 at Arendal kommune ved veterinær Kristen Bjormyr skal fange inn og avlive opp til 50 katter på en eiendom i Arendal. Link til nettsaken: <http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/sorlandet/1.10909159>. På Dagsrevyen NRK uttaler veterinær Bjormyr at han setter ut fellene om kvelden og tar dem inn om morgenen dagen etter. Agderposten skriver den 14.02.2013 at Mattilsynet har godkjent avlivingen. I artikkelen vises et bilde av en sort katt som sitter i fella og som senere ble avlivet. Mattilsynet tilbakeviser imidlertid senere muntlig overfor NOAH at de har godkjent avlivingen eller gjort vedtak; de har kun lånt ut feller til Bjormyr.

Den 18.09.2012 sendte Arendal kommune Helse og omsorg et brev (vedlagt) til Hans Pedersen, Heiveien 8, 4839 Arendal i forbindelse med brev fra kommunen datert 26.06.2012 med pålegg om retting og ileggelse av tvangsmulkt, jfr folkehelseslovens §§ 14 og 15. Pålegget besto i å rette opp på et ukontrollert kattehold. I brevet av 18.09.2012 skriver kommunen at Hans Pedersen i møte den 16.06.2012 ikke ville gjøre noe med pålegget om retting på om lag 10 katter på Pedersens eiendom.

Bjormyr opplyser i media at de katter som er "ville", som ikke er ID-merket eller har halsbånd med eiers identifikasjon påført, vil bli fanget og avlivet. NOAH og NHF har fått opplyst av naboer at Hans Pedersen bruker å mate katter inne i et åpent skjul på eiendommen sin. Det gjør at naboens katter også oppsøker eiendommen. Allerede den 14. 02.2013 savnet en nabo sin katt som var identisk med den sorte katten som ble avbildet i Agderposten den 14.02.2013., jfr

Agderposten den 19.02.13 <http://www.agderposten.no/nyheter/huskatten-kare-kan-vere-avlivet-1.7774705>

Ved kontakt med kommuneoverlege Harald Reiso får NOAH i mail av 19.02.13 opplyst følgende om aksjonen: "Saken dreier seg om et ukontrollert kattehold hvor katter har overtatt en eiendom og er å anse som villkatter. Kommunens avtale med veterinær om retting av forholdet innbefatter blant annet at kattene innfanges på en akseptabel og anerkjent måte og bringes til veterinær for sjekk av identitet, slik at ikke naboers katter fanges inn/blir skadelidende." Her fremkommer med andre ord: Kommunen anser ikke kattene som er matet av Pedersen som Pedersens katter, og kan derfor ikke bli enige med Pedersen om avliving av disse. Kommunen anser de angjeldende katter som "vilkatter" - eller hjemløse katter. Kommunen vedkjenner seg å ikke overholde varslingsplikten (opplyser også muntlig om at det ikke har forekommet varsling, og innlemmer det ikke i veterinærens ansvar i teksten over).

Varsling

Varsling om innfangning skal gjøres formelt flere ganger ved kunngjøringer i alle relevante aviser samt i andre fora to uker før innfangning. Det skal også etableres og opplyses om et mottakssted for innfangede katter der katteeiere som savner sine katter kan komme og se om deres katt befinner seg der, noe som ikke ble gjort i denne saken. Veterinær Kristen Bjormyr og kommunen visste/burde være klar over at det på eiendommen til Hans Pedersen også befant seg nabokatter. Det er derfor kritikkverdig av veterinær og kommune og ikke å ha varslet tilstrekkelig om avlivningsaksjonen.

Tilsyn med feller

Veterinær Kristen Bjormyr uttalte på Dagsrevyen NRK1 at han satte ut fellene om kvelden og så til dem om morgenen dagen etter. I henhold til regelverket om innfangning av dyr i feller, skal feller ha tilsyn jevnlig og ikke stå ubevoktet. Dyrevernforeninger som fanger redde katter i feller, forlater ikke fellen. Når katter er fanget, kastes et pledd over fellen noe som roer ned katten. Uten pleddet vil katten kunne kaste seg rund i fellen og skade seg selv.

«Villkatter»

Bjormyr omtaler kattene som "villkatter". Det finnes ikke ville katter i Norge unntatt gaupa. Katter som blir omtalt som "ville", er hjemløse katter som har blitt forlatt av sine eiere og etterkommere av disse kattene. Det er ingen merkeplikt i Norge. En katt som eier ikke har merket skal ikke bøte med livet på grunn av dette, og er ikke er å anse som hjemløs på grunnlag av manglende merke.

Rettspraksis ift avliving av katter

Norsk Huskattforening redegjør på sine nettsider om de dommer som stadfester at innfangning og avliving av andres katter og hjemløse katter er ulovlig.

Dommene finnes på nettsidene:

<http://norskhuskattforening.net>, meny "Dyr i borettslag".

<http://norskhuskattforening.net/borettslag.htm> , der særlig brevet til Leieboerforeningen viser disse dommene. Ytterligere rettspraksis og dommer som er relevante for saken finnes på nettsiden til Norsk Huskattforening.

<http://norskhuskattforening.net>, meny "Dyr i borettslag" I denne menyen finner dere brevet til Leieboerforeningen.

http://norskhuskattforening.net/Leieboerforeningen_juli_2004.pdf . På side 2, pkt. 2 i dette brevet refereres det til tre rettssaker: Åsbråten borettslag fra Holmlia, to tilfeller fra Arendalsområdet. <http://norskhuskattforening.net/arendal.pdf> ,samt Høyesterettsadvokat Tore Sverdrup Engelschiøns utredning lovtolkning om avliving av katter <http://norskhuskattforening.net/katteutv.pdf>.

I en dom i Halden dømte politiet en kattefanger til å betale kr. 7.500,- i bot fordi vedkommende hadde fanget naboens katt i kattefelle med den hensikt å drepe katten. Se link fra Halden Arbeiderblad: http://www.hahalden.no/vis_sak.asp?refnum=1622.

Det rettslige grunnlag for anmeldelsen

Kommunens adgang til å avlive katter

Kommunestyret gis adgang etter smittevernloven § 4-1 til å treffe vedtak om avliving når dette er nødvendig ut fra smittevernhensyn. Kommunelegen kan i hastesaker også treffe slike vedtak, jfr. § 4-1, 5.ledd, pkt. 2. Smittevernloven gir

bare hjemmel til å treffe vedtak om fanging og avliving når dette er "nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført til mennesker".

Det fremgår videre klart av lovens oppbygging at det stilles krav om helt ekstraordinære tilfeller, hvor det har oppstått fare for spredning av en eller flere konkrete sykdommer, jfr. ordlyden "allmennfarlig" innledningsvis i bestemmelsen. Det at hjemløse katter generelt og teoretisk kan være smittespredere, antas ikke å være tilstrekkelig grunnlag for å foreta avliving. Det gis heller ikke anledning til å avlive katter på bakgrunn av at de anses som et irritasjonsmoment i hverdagen. Med unntak av det ovennevnte gis det kun adgang til avliving ut fra dyrevelferdsmessige hensyn. Det vil si avliving av syke og skadde dyr som ikke har mulighet til å bli friske, jfr. dyrevernsloven § 6. Det er imperativt, dersom avliving av hjemløse syke katter skjer, at eide og/eller friske katter skilles ut. Alle innfangede katter må straks undersøkes for individmerking, slik som øretatovering, mikrochip, halsbånd e.l. Det må foreligge rutiner for videre behandling av friske katter som ikke er merket. Selv om det er oppfordret til at alle merker sine katter, kan man risikere at katteeiere i området ikke har fått med seg dette varselet. Videre kan katter vandre langt og derfor kan umerkede katter være eide katter fra andre steder. Under en avlivingsaksjon må det garanteres at ingen, verken friske eller eide katter, merket eller ikke, blir avlivet. Det er per i dag ingen merkeplikt på katter i Norge. At man ber innbyggerne merke sine katter i forbindelse med aksjonen endrer ikke dette. Avliving av friske og eide katter er skjedd flere ganger tidligere ved liknende aksjoner. Avliving av friske og eide dyr er ulovlig.

Straffeloven

Man kan ikke avlive andres eide dyr, dette følger blant annet av strl. §§ 291 og 391. Katter vil etter lovverket alltid relateres til en menneskelig eier, og er som sådan en "gjenstand" som tilhører "en annen". Den som tar livet av en eid katt, eller medvirker til det, kan derfor straffes for skadeverk etter disse bestemmelsene. Straffen etter § 391 om skadeverk, er bøter eller fengsel inntil tre måneder. Strl. § 407 uttaler at den som krenker en annens rett, ved å fange

eller drepe dyr som ikke er i noens eie, straffes med bøter. Dette omfatter også hjemløse katter.

LOV 2009-06-19 nr 97: Lov om dyrevelferd

Paragraf 3. Generelt om behandling av dyr.

Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Dyrevelferdsloven omfatter alle slags dyr, inkl. katter, både eide og hjemløse. Overtredelse av dyrevelferdsloven kan straffes med bot eller fengsel. Loven fastslår at avliving av dyr man treffer på, bare kan skje når dyret er så sykt, skadet eller hjelpeløst at det ikke kan bli bra igjen, og når avliving er nødvendig for å hindre mer lidelser for dyret. Avliving av ikke eide katter er etter denne forståelse forbudt med mindre de er så syke, skadet eller hjelpeløse at livet ikke står til å redde. Oslo Namsrett kjennelse av 29. mai 1997 uttaler at: "Borettslaget vil være uberettiget både til innfangning og avliving av katter enten det nå dreier seg om katter som noen eier eller det er snakk om herreløse katter, og det ikke sees å foreligge noen hjemmel for unntak som er aktuell i det foreliggende tilfelle." Retten er klar - avliving av eide og hjemløse katter er forbudt uten særskilt hjemmel.

NOAH og Norsk Huskattforening vil også vise til Mattilsynets uttalelse om å avlive katter, som presiserer den lovhjemmel som må til for slikt tiltak:

http://www.politikkavisen.no/mattilsynet__Dno/_54112534726_114_101_25_74_6399_30_29362394_EUTF8.html som sier (vår uthevelse):

«Det har i den siste tiden vært uklarheter om hva som er Mattilsynets rolle i forbindelse med at borettslag og andre ønsker å fange inn og omplassere tilsynelatende eierløse katter. Mattilsynet ønsker med dette å klargjøre situasjonen.

Mattilsynet er satt til å forvalte dyrevernsloven. Dyrevernslovens formål er å sikre at dyr ikke lider unødig. ***Loven hjemler ikke avlivning av uønskede katter. Katter er, i likhet med andre husdyr, omfattet av alminnelig eiendomsrett. Eiere av katter har ingen lovmessig plikt til å merke disse ved chip, tatovering eller på annen måte. At en katt er umerket, betyr derfor ikke at katten er***

eierløs. Dersom noen omplasserer eller avliver katter som eies av andre, er dette rettsstridig.

Det eneste tilfellet der dyrevernloven gir hjemmel for at enhver kan avlive dyr, er i helt akutte nødstilfeller der dyret tydelig er så sykt eller skadet at det ikke kan leve eller bli friskt igjen og det medfører store lidelser hvis avlivningen må utsettes i tid. Dersom dette dreier seg om et husdyr, er det en forutsetning av man forsøker å kontakte eier eller politi.»

Viltloven

Avliving av friske katter vil være i strid med viltloven § 3 første ledd om fredning, og straffbart etter viltloven § 56, jfr. § 3 annet ledd om forbud mot å jage fredet vilt. Viltloven freder som kjent alle viltlevende landpattedyr i Norge utenom de fastsatte jakttider som er fastsatt for enkelte dyreslag. I viltloven er i tillegg viltbegrepet utvidet til å gjelde arter som er eller var tamme, og som kan danne viltlevende bestander i norsk fauna. Et typisk eksempel er tamrein som etter omstendighetene blir villrein ved at de "forviller" seg i fjellet og kommer under viltlovens domene. Et annet eksempel er den amerikansk importerte minken som var et fremmedelement i norsk fauna, men som nå faller under viltloven med dens fredningsbestemmelser og jakttider. På samme måte er det ikke noe hinder for at huskatten forviller seg og blir "villkatt", og dermed faller under viltlovens beskyttelse som fredet. Forarbeidet til viltloven bygger på at forvillede katter omfattes av viltloven og følgelig er fredet. I NOU 1974 nr. 21 ble det foreslått som et unntak fra fredningen, at grunneieren kunne skyte omstreifende katter på egen grunn. I Ot.prop. nr. 9 for 1980-81 ble forslaget inntatt som § 52 i utkast til ny viltlov som et unntak fra redningsbestemmelsene. Avlivingsadgangen for grunneieren var ny i forhold til dagjeldende lovgivning. Forslaget vakte ramaskrik da det ble kjent, og det ble forkastet under stortingsbehandlingen. De begrensninger som ble satt på adgangen til å avlive katter, viser at avliving av katter ikke kan skje uten særskilt lovhjemmel. Når forslaget ikke ble lov, er det på det rene at det må hjemmel til for å ha rett til å avlive katter, og at slik hjemmel ikke er fastsatt i viltloven. Det foreligger en

rettsavgjørelse av spørsmålet om hjemløse eller forvillede katter hører under viltloven. I kjennelse av den 29. mai 1997 uttaler Oslo Namsrett at: " --- herreløse katter, som må antas omfattet av viltlovens bestemmelser, hvoretter alle viltlevende landpattedyr i utgangspunktet er fredet ---". Rettens utsagn er klar tale. Hjemløse katter hører til under viltloven og er fredet.

Europakonvensjonen til beskyttelse av kjæledyr.

Heller ikke i Europarådets konvensjon om beskyttelse av kjæledyr finnes det noen egen og selvstendig hjemmel for å avlive innfangede dyr. Man må fortsatt bygge på hva som internrettslig gjelder som hjemmel for slik avliving.

Forvaltningsloven

Ethvert vedtak som medfører inngrep i den enkelte borgers rettsfære, også innfangning og/eller avliving av katt, krever hjemmel i lov eller forskrift utferdiget i medhold av lov. Kommunestyret kan blant annet vedta slik avliving, men det er strenge vilkår. Fremgangsmåter for å fatte vedtak om inngrep overfor katter må følge forvaltningslovens regler om veiledning (§ 11), befarig (§ 15), forhåndsvarsling (§16), utredningsplikt (§ 18), skriftlighet (§23), begrunnelse (§§ 24-25), underretning (§27) og klageadgang (§§28-29).

Konklusjon

Det er fastslått i norsk lov og rettspraksis på området at det trengs positiv lov hjemmel for å avlive katter. Slik hjemmel for avliving av katt finnes bare i dyrevernsloven § 6 annet ledd, og gjelder syke, skadde eller hjelpeløse katter som er i en slik tilstand at helbredelse ikke er påregnelig, og i Smittevernloven § 4-1, for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller forhindre at den blir overført til mennesker. Foreligger ikke betingelsene etter disse bestemmelsene, er avliving forbudt og kan ikke skje. Friske katter kan ikke fremmedeavlive på egen eller andres grunn enten det dreier seg om eide, hjemløse eller forvillede katter.

Konklusjonen er kort at det er forbudt å avlive

- katter som er i noens eie (strl.§§ 291 og 391)
- friske katter (dyrevernsloven § 6)
- hjemløse katter på egen eller andres grunn (strl.§ 407, viltloven § 3)

Det finnes ingen lovhjemmel for en slik avlivingsaksjon som Arendal kommune og veterinær Kristen Bjormyr har gjennomført og aksjonen må derfor være å anse som ulovlig.

Den aktuelle avliving av katter, som kan være både eide eller hjemløse, utgjør brudd på bestemmelser i dyrevelferdsloven, viltloven og straffeloven. Vi ber om at saken etterforskes på dette grunnlag.

Vi ber også om at politiet bringer på det rene hvordan kattene er blitt avlivet, og om metoden strider mot dyrevernsloven.

Norsk Huskattforening og NOAH begjærer nevnte personer tiltalte og straffet for brudd på de ovenfor nevnte lover og forskrifter.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

Norsk Huskattforening

Siri Martinsen (sign.)
siri@dyrsrettigheter.no

Bodil Eikeset (sign.)
beikeset@getmail.no

Vi ber om svar til de ovenfor oppgitte epostadressene.